

Yashil

IQTISODIYOT
TARAQQIYOT
va
Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2
0
2
4

TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI

“MILLIY IQTISODIYOTIMIZDA INVESTITSIYALAR VA MOLIYAVIY
RIVOJLANISHNI OLIY MUHANDISLIK MAKTABLARI BILAN
INTEGRATSIYALASHTIRISH SAMARADORLIGI”

TEZISLAR TO‘PLAMI

2024-yil 1-avgust-27-sentabr

MAXSUS SON

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinosari:
Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:
Qurbanov Sherzod Ismatillayevich

*Elektron nashr. 96 sahifa.
E'lon qilishga 2024-yil 30-iyulda ruxsat etildi.*

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lif, fan va innovatsiyalar vaziri
Rae Kwon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lif, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlis qonunchilik palatasi deputati
Axmedov Sayfullo Normatovich, i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., Navoiy davlat pedagogika instituti rektori
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, p.f.f.d., (PhD), Buxoro muhandislik-texnologiya instituti rektori
Xudoqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU Hududiy ta'lif muassasalari va markazlar bo'yicha prorektor v.b.
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TDIUpfessori
Nosir Mahmudov, I.f.n. Toshkent davlat iqtisodiot universiteti professori
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d., TSUE professori
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokururasi boshqarma boshlig'i o'rinosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokururasi IJQKD boshlig'i
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Musayeva Shoira Azimovna, SamDu IS instituti professori
Cham Tat Huei, (PhD) USCI universiteti professori, Malayziya
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d.,(PhD) "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d.,(PhD) TAQU katta o'qituvchisi
Djudi Smetana, p.f.n., Pitsburg davlat universiteti dosenti, Pittsburgh, Kansas, AQSH
Krissi Lyuis, p.f.n., Pitsburg davlat universiteti dosenti, Pittsburgh, Kansas, AQSH
Ali Konak (Али Күнак), i.f.d., prof., Karabuk universiteti dosenti, Turkiya
Glazova Marina Viktorovna, i.f.n., "LUKOIL-Energoservis" Kompaniyasi iqtisodchisi, Moskva.
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., (PhD) TDIU dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Editorial board:

Salimov Oqil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Abdurakhmanov Kalandar Khodjaevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, DSc, Prof., Minister of Higher Education, Science and Innovation of the Republic of Uzbekistan

Rae Kwon Chung, honorary professor of TSUE, Nobel laureate, South Korea,

Osman Mesten, member of the Turkish Parliament, head of the Turkey-Uzbekistan Friendship Society

Buzrukhanov Sarvarkhan Munavvarhanovich, DSc, Deputy Minister of Higher Education, Science and Innovation of the Republic of Uzbekistan

Akhmedov Durbek Kudratillayevich, DSc, Prof., Deputy of the Legislative Chamber of the Oliy Majlis of the Republic of Uzbekistan

Akhmedov Sayfullo Normatovich CSc, Prof., Rector of Academy of Labor and Social Relations

Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, DSc, Prof., TSUE Vice-Rector for Scientific Affairs and Innovation

Kalonov Mukhiddin Bakhritdinovich, DSc, Prof., Rector of the Navoi State Pedagogical Institute

Siddikova Sadokat Ghaforovna, PhD, Rector of the Bukhara Institute of Engineering and Technology

Khudoykulov Sadirdin Karimovich, DSc, Prof., acting Vice-rector for regional educational institutions and centers of TSUE

Yuldashev Mutallib Ibragimovich, DSc, Prof., of TSUE

Nasir Mahmudov, I.f.n. Professor of Tashkent State University of Economics

Samadov Askarjon Nishonovich, CSc, Prof., of TSUE

Slizovsky Dimitriy Yegorovich, DSc, Prof., of the People's Friendship University of Russia

Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, DSc, Prof., Rector of International "Nordic" University

Akhmedov Ikrom Akramovich, DSc, Prof., of TSUE

Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja ugli, DSc, Prof., of TSUE

Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of the DGPO of the Republic of Uzbekistan

Ochilov Farkhad, Head of the DCECGPO of the Republic of Uzbekistan

Eshtayev Alisher Abduganievich, DSc, Prof., of TSUE

Shoira Azimovna Musaeva, professor of SamDu IS Institute

Cham Tat Huei, PhD, professor at USCI University, Malaysia

Akhmedov Javokhir Jamolovich, PhD, deputy of executive director of the "El-yurt umidi" fund

Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, PhD, Senior Lecturer at Tashkent University of Architecture and Construction

Judy Smetana CSc, Associate Professor, Pittsburgh State University, Pittsburgh, Kansas, USA

Chrissy Lewis CSc, Associate Professor, Pittsburgh State University, Pittsburgh, Kansas, USA

Ali Konak DSc, Prof., Associate Professor of Karabuk University, Turkey

Glazova Marina Viktorovna, CSc, economist at LUKOIL-Energoservis Company, Moscow.

Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, associate professor of TSUE

Sevil Piriyeva Karaman, PhD, doctoral student at Ankara University, Turkey

Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, independent researcher of TSUE

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
G'afurov Doniyor Orifovich, p.f.f.d., (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokururaturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

Zamonaviy agrotexnologiyalar hosildorlik garovi	15
K.A.Sharipov, V.A.Karimov	
Oliy ta'lif tizimida iqtidorli talabalar bilan ishlashni tashkil etish. toshkent davlat iqtisodiyot universiteti va xorijiy davlatlar tajribasi.....	19
S. M. Mirzaliyev	
Tijorat banklari aktiv operatsiyalarining daromadlilagini oshirish masalalari.....	24
Adilov Mirkomil Miralimovich	
Yoshlar turizmi bilan bog'liq tushunchalarni o'rganishning nazariy jihatlari.....	27
Allayor Norboev Ismoilovich	
The importance of risk management to ensuring the stability of commercial banks	30
Abdusalomov Jahangir Oktam ugli	
Davlat oliy ta'lif muassasalarida ta'lif xizmatlari xarajatlari hisobining asoslari	33
Abduraxmanov Otabek Patidinovich	
Inson kapilatini boshqarishda inteluktual salohiyatni iqtisodiy bilimlar bilan mustahkamlash dolzarbligi	36
Kurbanbayeva Sevara Marat qizi	
Reducing corruption through tax mechanisms	39
Musayeva K.Y	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida o'zbekistonda kichik biznesning rivojlanish jarayonlari tahlili	42
Akbarov Abdulhamid Akmal o'g'li	
Davlat budjeti xarajatlarining samaradorlik indikatorlaridan samarali foydalanish orqali makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlash masalalari	45
S.M.Xolxo'jayev	
Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlari eksport salohiyati tahlili	47
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi	
Issues of greening the economy in ensuring sustainable economic growth.....	51
Nurmetova Muyassar Jumanazarovna	
Reducing corruption through tax mechanisms	54
Musayeva K.Y	
Пути повышения конкурентоспособности предприятия	56
Азларова Муштарийбегим Аброр кизи	
Makroiqtisodiy barqarorlikni ko'rsatkichlarning ijtimoiy omillari va ijtimoiy xarajatlarni moliyalashtirish yo'naliishlari	59
S.M. Xolxo'jayev	
Ways to effective management of the public debt	62
Olimjon Fattoev	
Aksiz solig'ining iqtisodiy mohiyati va stavkalari.....	66
Abdulxayeva Shaxnoza Muxammadiyevna	
Передовые методы сбора данных для точных маркетинговых исследований	70
Бекназова Комилахон Миркамол қизи	
O'zbekiston Respublikasida tijorat banklar faoliyatida raqamlashtirish loyihalarini qo'llab-quvvatlash	73
Maxsadaliyeva Maftuna Toxir qizi	
"Yashil" iqtisodiyotga o'tishning nazariy asoslari	76
Shomirzayev Abdug'affor Abdujabbor o'g'li	

Qishloq xo'jaligida faoliyat yuritayotgan doimiy va mavsumiy ishchilar soni orasidagi bog'liqlikni statistik tahlil qilish	78
Rustamova Mexrigiyo Muxtor qizi	
O'zbekiston oziq-ovqat bozorining rivojlanishi uchun ijtimoiy-iqtisodiy prognozlash samaradorligini oshirish yo'llari	83
Abduraxmanova Zuxra Toxir qizi	
Zamonaviy iqtisodiy davrda "yashil" moliya va uning xalqaro moliya tizimidagi o'rni.....	86
Shodmonkulova Shahlo Olimjon qizi	
The Impact of Financial Technologies (FinTech) on Economic Growth.....	89
Anvarkhonov Abdulatifkhon Jamshidkhon ugli	
Post pandemiya davrida jahon turizm bozoridagi o'zgarishlarning tahlili.....	92
Raxmonov Shuxrat Shavkatovich	

POST PANDEMIYA DAVRIDA JAHON TURIZM BOZORIDAGI O‘ZGARISHLARNING TAHLILI

Raxmonov Shuxrat Shavkatovich

Samarqand iqtisodiyot va servis instituti tayanch doktoranti

Annotatsiya: Mazkur maqloda post pandemiya davrida jahon turizm bozorida sodir bo‘lgan asosiy o‘zgarishlar tahlil qilinadi. Pandemiya global turizmni kuchli ta’sirga uchratdi va bu holat sohada yangi tendensiyalarni yuzaga keltirdi. Xususan, sog‘liq va xavfsizlik talablarining kuchayishi, mahalliy turizmnинг rivojlanishi, raqamli texnologiyalarning keng qo’llanilishi, barqaror va ekoturizmga bo‘lgan qiziqishning oshishi kabi o‘zgarishlar qamrab olingan. Maqola turizmnинг yangi sharoitlarga moslashishi va uning kelajagiga oid xulosalarni ham o‘rganadi.

Kalit so‘zlar: pandemiya, YAIM, barqaror turizm, mahalliy turizm, xorijiy turistlar.

Abstract: This article analyzes the major changes in the global tourism market during the post-pandemic period. The pandemic had a significant impact on global tourism, leading to the emergence of new trends. In particular, the article covers the strengthening of health and safety requirements, the growth of local tourism, the widespread adoption of digital technologies, and the increased interest in sustainable and eco-tourism. Additionally, it explores how tourism is adapting to new conditions and offers insights into the future of the industry.

Key words: pandemic, GDP, sustainable tourism, local tourism, international tourists.

Аннотация: В данной статье анализируются основные изменения на мировом туристическом рынке в пост пандемический период. Пандемия оказала значительное влияние на глобальный туризм, что привело к появлению новых тенденций. В частности, в статье рассматриваются усиление требований к здоровью и безопасности, рост внутреннего туризма, широкое внедрение цифровых технологий и возросший интерес к устойчивому и экотуризму. Кроме того, исследуется, как туризм адаптируется к новым условиям, и предлагаются выводы о будущем отрасли.

Ключевые слова: пандемия, ВВП, устойчивый туризм, внутренний туризм, международные туристы.

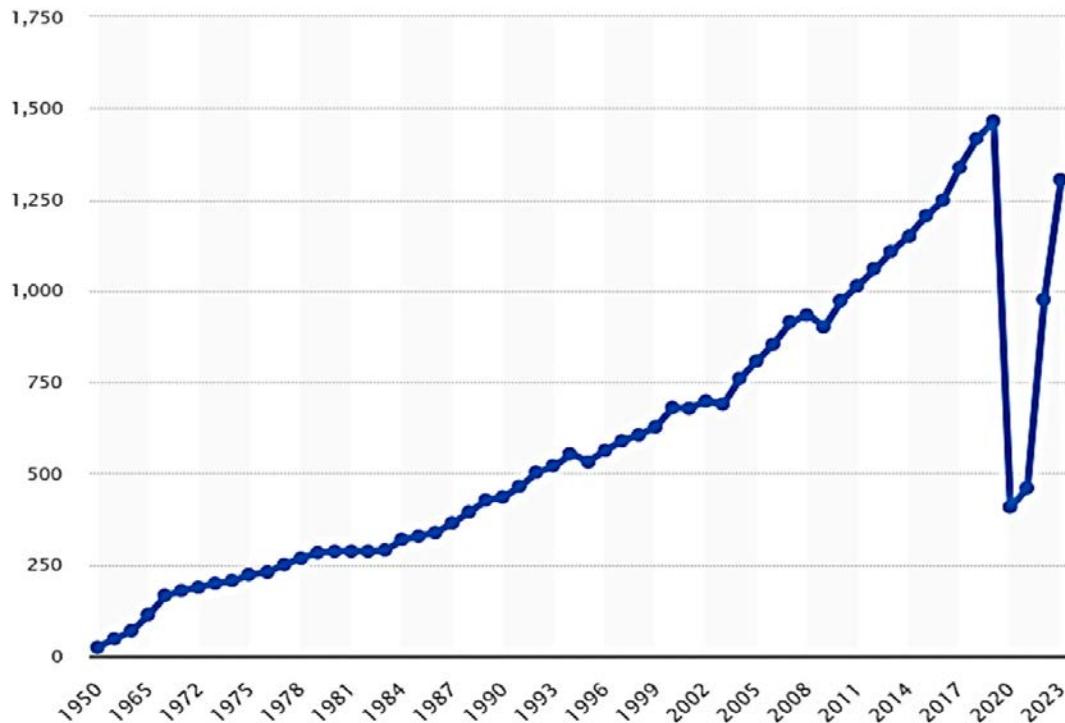
Dunyo iqtisodiyotining yetakchi tarmoqlaridan hisoblanadigan turizm koronavirus pandemiyasiga bo‘lgan muddatda shiddat bilan rivojlanib borayotgan sohalardan biri edi. Butunjahon turizm tashkiloti (UNWTO) tomonidan taqdim etilgan statistik ma’lumotlarga ko‘ra, 2019-yilda butun dunyo bo‘ylab sayohat qilgan xorijiy turistlar soni 1 mlrd. 460 millionga yetgan bo‘lib, ulardan tushgan daromadlar esa 1 trln. 481 milliard AQSH dollarini tashkil etgan. Ushbu ko‘rsatkichlarni 2018-yil bilan taqqoslaganda, xorijiy turistlar sonida 4 foizlik, turistlardan tushgan daromadlarda 3 foizlik ko‘tarilish qayd etilgan¹. Shuningdek, Dunyo sayohat va turizm ken-gashining (WTTC) ma’lumotlariga ko‘ra, turizm industriyası dunyo yalpi ichki mahsulotining 10,4 foizini tashkil etgan². Biroq, 2019-yilning dekabr oyida Xitoya tarqala boshlagan koronavirus keyingi yillarda turizmnинг rivojlanishiga o‘z ta’sirini ko‘rsata boshladi. Statistik ma’lumotlarga tayanadigan bo‘lsak, dunyo bo‘ylab sayohat qilgan turistlar soni 74 foizga tushib, 381 million kishini tashkil etdi³ (1-rasm).

Salbiy iqtisodiy ta’sir bilan bir qatorda, pandemiyadan keyingi davrda jahon turizm bozorida ko‘plab o‘zgarishlar kuzatildi. COVID-19 pandemiyasi global turizm industriyasiga jiddiy ta’sir ko‘rsatdi va uning tiklanishi davomida yangi tamoyillar va tendensiyalar shakllandi. Ushbu tahlil pandemiyaning global iqtisodiyotga va insonlarning sayohat qilish odatlari psixologik ta’sir qilganligini ko‘rsatadi (2-rasm). Psixologik jihatdan turistlarda koronavirusga chalinmaslik uchun turistik destinatsiyalarni yaxshilab o‘rganish, katta guruhlar va odamlar ko‘p joylardan uzoqroqda bo‘lishni afzal bilish, qaror qabul qilishda hududdagi gigiyena va sanitariya holatini tekshirish birinchi o‘ringa chiqdi⁴.

- 1 World Tourism Organization (2021), International Tourism Highlights, 2020 Edition, UNWTO, Madrid, DOI: <https://doi.org/10.18111/9789284422456>.
- 2 World Travel and Tourism Council. Economic Impact (2019). Page 1. Available at: <https://www.slovenia.info/uploads/dokumenti/raziskave/raziskave/world2019.pdf>
- 3 World Tourism Organization. 2020: a year in review. COVID-19 and tourism. Available at: <https://www.unwto.org/covid-19-and-tourism-2020>
- 4 Orñdarov, A.; Popescu, M.-F.; Alexoaei, A.P.; Căescu, S., -C.; Florescu, M.S.; Orzan, A.-O. Tourism in a Post-COVID-19 Era: Sustainable Strategies for Industry’s Recovery. Sustainability 2021, 13, 6781. <https://doi.org/10.3390/su13126781>

Quyida pandemiyadan keyingi davrda turizm bozoridagi asosiy o‘zgarishlar va tendensiyalar keltirilgan:

1. Mahalliy va mintaqaviy turizmnинг о‘sishi
- Mahalliy sayyoqlikka qiziqishning ortishi: Pandemiyadan keyin xalqaro sayohatlar bilan bog‘liq xavflar va cheklolvar tufayli ko‘pgina sayyoqlar mahalliy va mintaqaviy sayohatlarni afzal ko‘ra boshladilar. Bu esa bir qator mahalliy yo‘nalishlarning mashhur bo‘lishiga olib keldi.
- Qisqa sayohatlar: Umumiy ravishda sayyoqlar uzoq yo‘nalishlar o‘rniga yaqinroq manzillarni tanlab, qisqa sayohatlarni amalga oshirdilar.

1-rasm. 1950-2023 yillarda xorijiy turistlar soni (millionda).

2. Sog‘liq va xavfsizlikka e’tiborning kuchayishi

- Gigiyyena va xavfsizlik choralari: Mehmonxonalar, aviakompaniyalar va turoperatorlar sog‘liq va xavfsizlik talablarini kuchaytirib, yangi standartlarni joriy qildilar. Bu o‘ziga xos gigiyyena qoidalari, masofani saqlash va kontaktsiz xizmatlar bilan ta’minlandi.
- Tasdiqlovchi sertifikatlar: Turizm obyektlari va yo‘nalishlari xavfsizlik standartlariga rivoja qilishlarini ko‘rsatish maqsadida turli sertifikatlarga ega bo‘lishdi, masalan, Jahon Sayyoqlik va Sayohat Kengashi (WTTC) tomonidan berilgan “Safe Travels” belgisi.

3. Raqamlashtirish va kontaktsiz texnologiyalarning rivojlanishi

- Kontaktsiz xizmatlar: Turizm kompaniyalarari va mehmonxonalar sifrlashtirishni faol ravishda joriy qildilar. Bu kontaktsiz to‘lovlari, mobil dasturlar orqali ro‘yxatdan o‘tish va virtual turlarni o‘z ichiga oldi.
- Masofaviy ish va “workation” trendi: Moslashuvchan ish formatlari tarqalib, ko‘plab odamlar ish bilan sayohatni birlashtirish imkoniyatiga ega bo‘ldi, bu esa uzoq muddatli turizm va ish uchun qulay sharoitlar yaratilishiga sabab bo‘ldi.

4. Barqaror va mas’uliyatli turizmga e’tibor

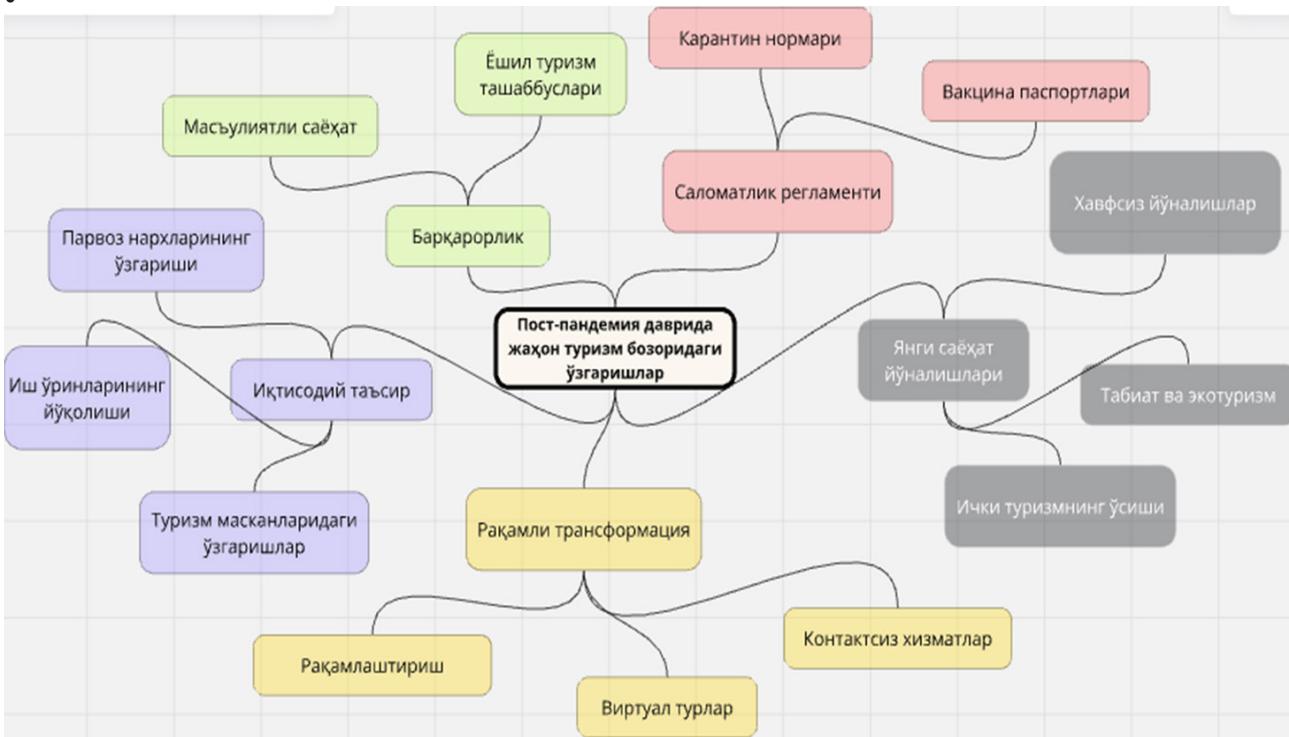
- Ekologik onglilik: Pandemiyadan keyin sayyoqlar ekologik yoki mas’uliyatli turizmni afzal ko‘rishni boshladilar. Ushbu tendensiya turizm obyektlarini tabiiy va madaniy resurslarni asrashga qaratdi.
- “Overtourism”ni nazorat qilish: Pandemiyadan oldin turizmning ortiqcha rivojlanishi (overtourism) muammoli masala edi. Pandemiyadan keyin turistlar odamlar ko‘p bo‘lmagan yo‘nalishlar, kamsonli sayyoqlarni jalb qiladigan joylarga qiziqish bildirishdi.

5. Tabiat va ochiq havoda turizmning o‘sishi

- Tabiatga chiqish: Sayyoqlar tabiatga yaqin bo‘lgan, ochiq havoda dam olishni afzal ko‘ra boshladilar. Masalan, milliy bog‘lar, sayyohatlar va kempinglar pandemiyadan keyin yanada ommalashdi⁵.

5 Baba, C.-A.; Stăncioiu, A.-F.; Gabor, M.R.; Alexe, F.-A.; Oltean, F.D.; Dinu, A.C. Considerations Regarding the Effects of COVID-19 on the Tourism Market. Theor. Appl. Econ. 2020, XXVII, 271–284.

- Qishloq turizmi: Qishloq hududlari va kichik shaharchalardagi dam olish joylari sayyoohlar uchun xavfsiz va tinch manzil sifatida ko‘rildi.
- 6. Xalqaro sayohatdagi qiyinchiliklar
- Sayohat cheklovleri va karantin qoidalari: Xalqaro sayohatda muntazam o‘zgarib turadigan cheklovlar ko‘pgina yo‘nalishlardagi turizmga salbiy ta’sir ko‘rsatdi.
- Vaksina pasportlari: Xalqaro sayohatni jonlantirish uchun vaksina pasportlari va raqamli sog‘liq sertifikatlarining joriy qilinishi sayyoohlarning erkin harakatlanishiga yordam berdi.
- 7. Sog‘lomlashtirishga qaratilgan turizm va tajribaviy sayohatlarga qiziqishning ortishi
- Sog‘lomlashtirishga qaratilgan (wellness) turizmi: Sog‘lomlashtirish turizmiga qiziqish kuchaydi, bu o‘z navbatida sog‘lomlashtirish markazlari, yoga va mental salomatlikka qaratilgan turlarning rivojlanishiga sabab bo‘ldi.
- Madaniy va tajribaviy sayohatlar: Sayyoohlar an‘anaviy sayohatlardan ko‘ra madaniy va shaxsiy tajribalarga boy turlarni afzal ko‘rishni boshladilar.
- 8. Iqtisodiy tiklanish va turizm sohasiga qo‘llab-quvvatlash
- Hukumat yordamlari: Hukumatlar turizmni qo‘llab-quvvatlash uchun bir qator moliyaviy yordamlar, reklama kampaniyalari va subsidiyalar taqdim etdilar.
-

2-rasm. Post pandemiya davrida jahon turizm bozoridagi o‘zgarishlar.

Ishbilarmonlik hamkorliklari: Aviakompaniyalar, mehmonxonalar va turoperatorlar yolqon to‘lovlar, turlarning jadvallarini o‘zgartirish va moslashuvchan shartlarni taklif qilishdi.

9. Barqarorlik va ekologik sayohatlar

Qayd qilingan xatolardan saboq olish: Turizm sohasida tabiiy muhitni asrash va turizmnинг salbiy oqibatlarini kamaytirish bo‘yicha choralar ko‘rildi.

Uglerodni kamaytirish: Ko‘plab sayyoohlar o‘z sayohatlarining ekologik izini kamaytirishga harakat qilmoqda.

Xulosa qilib aytganda, pandemiyadan keyingi turizm bozori global o‘zgarishlarga duch keldi. Sog‘liqi saqlash standartlarining ortishi, mahalliy turizmning rivojlanishi, raqamlashtirish va barqarorlik kabi tendensiyalar sanoatning yangi yo‘nalishlarini belgilamoqda. Turizmga bo‘lgan talab va ehtiyojlar o‘zgardi, va bu o‘zgarishlar yanada barqaror, xavfsiz va texnologik asoslangan sayohatlarni rivojlantirishga olib keldi. Turizm sanoati yangi reallikka moslashishda davom etmoqda.

Foydalananligan adabiyotlar ro‘yxati

- World Tourism Organization (2021), International Tourism Highlights, 2020 Edition, UNWTO, Madrid, DOI: <https://doi.org/10.18111/9789284422456>.

2. World Travel and Tourism Council. Economic Impact (2019). Page 1. Available at: <https://www.slovenia.info>
3. World Tourism Organization. 2020: a year in review. COVID-19 and tourism. Available at: <https://www.unwto.org>
4. Orîndaru, A.; Popescu, M.-F.; Alexoaei, A.P.; Căescu, S.,-C.; Florescu, M.S.; Orzan, A.-O. Tourism in a Post-COVID-19 Era: Sustainable Strategies for Industry’s Recovery. *Sustainability* 2021, 13, 6781. <https://doi.org>
5. Han, H.; Al-Ansi, A.; Chua, B.-L.; Tariq, B.; Radic, A.; Park, S. The Post-Coronavirus World in the International Tourism Industry: Application of the Theory of Planned Behavior to Safer Destination Choices in the Case of US Outbound Tourism. *Int. J. Environ. Res. Public Health* 2020, 17, 6485.
6. Kouriantakis, M.; Apostolakis, A.; Dimou, I. COVID-19 and Holiday Intentions: The Case of Crete, Greece. *Anatolia* 2021, 32, 148–151.
7. Baba, C.-A.; Stăncioiu, A.-F.; Gabor, M.R.; Alexe, F.-A.; Oltean, F.D.; Dinu, A.C. Considerations Regarding the Effects of COVID-19 on the Tourism Market. *Theor. Appl. Econ.* 2020, XXVII, 271–284.

Yashil

IQTISODIYOT
va
TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024-maxsus son

© Materiallar ko'chirib bosilganda ““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

E-mail: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №5666955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

